

QUESTION PAPER OF SANSKRIT 5TH SEMESTER MAJOR, 2016

Paper: 5.1

3 (Sem-5) SAN M 1

2016

SANSKRIT

(Major)

Paper : 5.1

Full Marks : 60

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

1. Explain in Sanskrit any two of the following Rks mentioning the name of the Seer, Metre and Deity in each case : 5×2=10

अथि, इन्द आक देवता उल्लेख कथि तलव थि कोनो दुटा अक् संस्कृतत व्याख्या कर्वा :

(a) यं क्रन्दसी संयती विह्वयेते
परेऽवर उभया अमित्राः।
समानं चिद्रथमातस्थिवांसा
माना हवेते स जनास इन्द्रः॥

(b) अहं रुद्रेभिर्वसुभिश्चरा-
म्यहमादित्यैरुत विश्वदैवैः।
अहं मित्रावरुणोभा बिभ-
र्षहमिन्द्राग्री अहमश्विनोभा॥

A7/165

(Turn Over)

(2)

(c) सल्लच्छध्वं सं वदध्वं
सं वो मनीषि जानताम्।
देवा भागं यथा पूर्वं
सज्जानाना उपासते॥

2. (a) Narrate in your words the greatness of Indra as revealed in your Rgvedic text. 10

ঋগ্বেদৰ তোমাৰ পাঠ্যংশত প্ৰকাশিত হোৱা ইন্দ্ৰ দেৱতাৰ মহত্ব তোমাৰ ভাষাত প্ৰকাশ কৰা।

Or / অথবা

(b) “अम्भृतास्य महर्षेर्दुहितो वाङ्मामी ब्रह्मविदुषी
स्वात्मानमस्तौत्।”

Where this statement is found? What is the meaning of the term 'स्वात्मानमस्तौत्'? Write a note on the subject-matter of praise (स्तुति) referred to here.

এই উক্তিটো ক'ত পোৱা যায়? 'स्वात्मानमस्तौत्' এই শব্দটোৰ অৰ্থ কি? ইয়াত উল্লেখ কৰা স্তুতিৰ বিষয়বস্তুৰ বিষয়ে এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰা।

3. Write grammatical notes on any four of the following : 2×4=8

তলত দিয়া যি কোনো চাৰিটাৰ ব্যাকৰণগত টোকা লিখা :

विह्वयेते ; ह्वयेते ; रुद्रेभिः ; विभर्मि ; सल्लच्छध्वम् ; उपासते।

A7/165

(Continued)

(3)

4. Answer the following questions in brief : 1×7=7

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ সংক্ষেপে লিখা :

(a) How many Rks are there in the Indrasūkta (2.12) of the Rgveda?

'ঋগ্বেদ'ৰ ইন্দ্ৰসূক্তটোত (২.১২) কিমানটা ৰুক আছে?

(b) What is the metre (জন্দ) of Indrasūkta as prescribed as your text?

তোমাৰ পাঠ্যহিচাপে থকা ইন্দ্ৰসূক্তটোৰ ছন্দ কি?

(c) What is the meaning of the word 'जनासः' according to सायणाचार्य?

সায়ণাচাৰ্যৰ মতে 'जनासः' শব্দটোৰ অৰ্থ কি?

(d) What do you mean by the term 'विनियोगः'?

'विनियोगः' বুলিলে কি বুজা?

(e) “ब्रह्मद्विषे ऋषे हन्तव्यं उ”

What is the classical form of the Vedic word 'हन्तव्य' as referred to here?

ইয়াত উল্লেখ থকা বৈদিক 'हन्तव्य' শব্দটোৰ লৌকিক সংস্কৃতৰ কপটো কি?

(f) In which Manḍala of the Rgveda, the Samjñāna-sūkta is found?

'ঋগ্বেদ'ৰ কোনটো মণ্ডলত সংজ্ঞান-সূক্তটো দেখিবলৈ পোৱা যায়?

A7/165

(Turn Over)

(4)

(a) Who is the Seer (kavi) of the *Samjhana-suktas* of the *Rigveda*?

‘সমবৈ সত্যান-বৃজসৌম খবি কোন?’

8. Translate into English any one of the following : 5

তলব দি কোনে এটা ইংরেজিতে অনুবাদ করো :

(a) যযাং স্যুর জা তিযুতো
বল্যামর্গে কৃষকঃ সর্বকৃৎ।
কবামিদি বিস্মতি য়ানইজদ্
মা নো মূর্তিঃ পূর্ববিবৈ ইখদ্ ॥

(b) বিশ্বিত্বা বৃজস্যানী বৃতিষ্ণা
হিৎসবন্ধা অগ্নৌ বিশ্বিত্বানী।
ইযান্ন বিশ্বিত্বী মূর্তিষ্ণী-
সির্ষক্শমা হবিণে নো ইখদ্ ॥

9. (a) Write a note on the significance of the following statement : 10

তলব উক্তির তাৎপর্য নিয়ে একটি নোট লিখো :

‘মা নো মূর্ত্যু অর্থস্য দন্তু-
ই লোকং পৃথিবীঃ কৃণোতু।’

A7/165

(Continued) A7-800/165

(5)

Or / অথবা

(b) Explain the following *Mantra* :

তলব মন্ত্রটি ব্যাখ্যা করো :

যযাং যুৎ পূর্বজনা বিস্মিত্বি
যযাং ইবা অয়ুরানুযর্ষনবপু।
যযামধান্নাং যযাম্ম বিদ্বা
যাং নর্কঃ পৃথিবী নো ইখদ্ ॥

7. (a) ‘‘যনবে হু ই প্রাক।’’

Who is Manu referred to here? Narrate in your own words the legend ascribed to Manu. 10

ইয়াত উল্লেখ করা মনু কোন? মনুর লগত সংশ্লিষ্ট হৈ থকা কাহিনীটো নিজৰ জায়াত বৰ্ণনা কৰা।

Or / অথবা

(b) Give an introductory note on the *Śatapathabrāhmaṇa*.

‘শতপথব্রাহ্মণ’ৰ এটি পৰিচয় আগবঢ়োৱা।

3 (Sem-5) SAN M 1